

קפקאים

שאינו כלל כוונה לחקור כדי להעמידן לדין. החוק מרשה למשטרה לעצור חשודים ל-48 שעות לשם מטרה אחת ויחידה: להתייחס עד שתהיה אפשרות סבירה להביאם בפני השופט להוצאת פקודת-מעצר. והיא רשאית לבקש מעצר כזה רק לשם ניהול חקירה, כשיש סיבה סבירה להניח שעברו עבירה ושתהיה אפשרות להעמידם לדין. המעצר השיגרתי של יצאניות ל-48 שעות, כאשר ברור מראש שאין כל כוונה או אפשרות חוקית להעמידן לדין, כשכלל אין איש חולם להביאן בפני השופט — היא הפרה גסה של כוונת המחוקק.

כאן הופך המעצר הזמני של 48 שעות לשיטתית-ענישה מחוץ לחוק — עונש בלתי-חוקי.

עונש שאינו תלוי בשום שופט, שאינו כפוף לשום תהליך של הוכחה והרשעה. עונש שלגביו עושה השוטף דין לעצמו. עונש שאינו מבחין בין אשם וחף-משפט, בין עבריין-מועד ואזרח שנקלע לידו המשטרה באקראי — כפי שמוכיחה פרשה זו. **אולם זוהי שיטה קיימת. כל שורש, כל פרקליט, והרבה אלפי איזורים אחרים, יודעים שהיא קיימת. ומת. ועצם ההשלמה עם נוהל כלל תיחוקי זה מטיל צל כבד על כל חברה נכונה.**

מדוע משלימה החברה עם הפרה גסה זו של החוק מצד המנגנון היי-מפקד על שמירת-החוק?

מפני שזה נוגע ליצאניות, שי החברה בזה להן, מסיבות פסיכיות וליגיות מובנות.

אין משפטן מכובד, או פרופסור, או איש ציבור, קם כדי לתבוע את זכותן הדמוקרטית של יצאניות. כי זה אינו מכובד. **אולם זהו המיבחן האמיתי של מדינת-החוק: האם נשמרת בה זכותו של האדם שהוא יוצא דופן, שהביא שונאו או מתעבבו?** אדם מופלא, אדם המקובל על הכל, אינו זקוק לשום הגנה. זקוק לכך הבלתי-מקובל, הנשוא, המושפל.

ומי שאינו מגן על זכותו הדמוקרטית של זה — פותח את הפתח לפגיעה בזכותו של האזרח הרגיל. כאשר נפרצת הפריצה הראשונה של החוק, עתידים מימיה הן עכורים של ההפקרות להציף את הציבור. גם זה הודגם בצורה מוצענת בפרשת הגברת פלורה צרפתי — שאינה יצאנית, שלא עברה שום עבירה, שהופקרה ביד גסה לשרירות ולהפקרות ולהתנוונות, מפני שאך נהשדה כשייכת למחנה הבזוי.

על זמנו של קאפקה אינו נמצא על כוכב אחי. הוא רובץ לפתחנו — לפתחה של כל חברה מודרנית.

בגלל סיבות רבות ומורכבות, הולך וגדל כוחו של מנגנון המדינה בתימינו. כמעט מדי יום נוספים לו תפקידים חדשים. סמכויות חדשות. הפרלמנטים — כל הפרלמנטים — קצרה ידם מלהגביל את שרירות הרשות המבצעת, הפורחת והמתנפחת. הן עתונות, שתפקידה הוא לעמוד בפרץ עלידי מתחת ביקורת בלתי-נלאית, הולכת ונכבלת. **הפער בין האיש הקטן, חסרי האזניים, לבין המפלצת הכיורית קראטית בעלת אף הראשים וי רבבת הטלפים — הולך וגדל.** כל זה נרמז, איכשהו, בסיפור הקטן של הגברת פלורה צרפתי.

את כל זה חזה מראש פראנץ קאפקה, יחד עם שאר הפרשנים הגדולים של התקופה. וכל זה מחייב אותנו — אורחי ישראל — לקום, לפעול ולהיאבק על זכותו של אחרון האזרחים, לסתום כל פירצה אפשרית בחומת החוק, להתקומם נגד כל גילוי של שרירות והפקרות, להקים ולבצר כוחות-נגד יעילים. **אחרת נמצא את עצמנו, תוך שנים מעטות — בעולם של 1984.**

הרי זה כאילו אמרו בפה מלא: "בל אשה היא זונה, עד שהוכח החיפך."

מי צריך להוכיח? האשה. אך איך היא יכולה להוכיח, כאשר מסרבים הקצינים אף לשמוע את טענותיה, ולא כל שכן לברר?

מה שקרה בבית-המעצר הוא פרשת בלהות בפני עצמה. גם היא מעידה על שיתוק במנגנון המוסרי של המשטרה. הפסיכולוגים טוענים כי כל יצאנית היא אשה מופרעת. הטיפול היחיד היא לה חברת מתקדמת ומודרנית הוא הטיפול הנפשי בצד הפעולה החברתית והכלכלית. יתכן שהמשטרה החיה על הקציב עלוב אינה מסוגלת לכך, ועל כך קשה להאשימה. אך המשטרה צריכה לדעת — ואכן, היא יודעת היטב! — מי הן השוכנות דרך-קבע בבתי המעצר שלה.

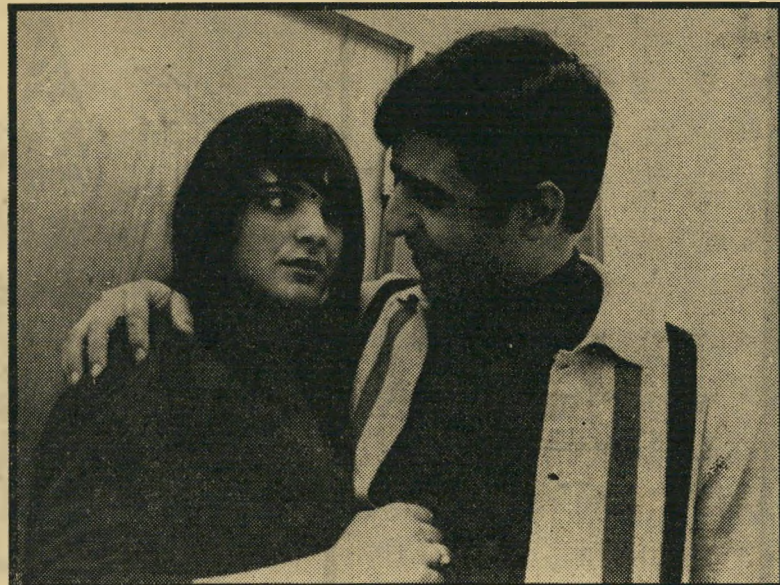
היא צריכה לדעת כי זהו אוסף של נערות

יתכן מאד שחשד בה כי היא יצאנית. הסביבה התלאביבית בה אירע המיכרד ידועה כמקום-ריכוז של יצאניות. כשנחלק השוטף בצעירה בחצר, יכול היה לבקש ממנה לזקות את עצמה.

אולם לא היתה לשוטף כל פמינות סבירה לעצור את הצעירה — אפילו היו חשדותיו נכונים.

המחוקק הישראלי לא הוציא את הזנות אל מחוץ לחוק. הזנות היא בתי-חברתית רק כאשר יש בה אחד מן רשניים: "שידול" מצד היצאנית או הסרטור, או "ניהול ניקום למטרות זנות".

אף אחת משתי העבירות האלה לא יכלה להיות נערכת על-ידי הצעירה באותן הן נסיבות, אף בעליל. ההיותה לבדה בלילה בחצר, לא יכלה "לשדל" איש, ואם החצר הריקה לא יכלה "לנהל" כמקום לזנות. כך שלא היתה לשוטף אף העילה הקלה שבקלה למעצר. כשעצר את הצעירה, חרג מסמכותו, ביודעין או בלא-יודעין.

פלורה צרפתי וידידה — אותו הלכה לבקר בליד הפרשה

אם עשה זאת בלא-יודעין, חמור הדבר שבטעיתים, כי פרושו של דבר הוא שלא היה לו מושג, מה, קובע החוק לגבי תפקידו שלו.

אחר שעצר השוטף את הצעירה בצורה בלתי-חוקית ובלתי-סבירה כאחיה, נעשתה שורה של מעשים ומחדלים הגובלים בהתנחנות מוסרית ואזרחית.

הצעירה היתה מוכנה להוכיח, בו במקום, באמצעות אנשים שנמצאו בבית, כי אינה יצאנית. השוטף סירב לחקור חקירה קלה. גם מבחינה זו יש דמיון לפרשה זו ולפרשת הכאתו של הנער הרצי ברג בשנה שעברה, שנחשד כסרי, סור, הוכח ונעצר, מבלי שנעשה כל נסיון לשאול בבית מיהו.

קציני-המשטרה בתחנת יונה-הגבאי ובי בית-המעצר לא טרחו סירחה אלמנטרית כדי לשמוע את טענות הצעירה, ולברוק — באמצעות הטלפון, למשל — אם הדברים נכונים בעליל. התנהגותם מעידה על קהות-חושים. העו-ברת את גבול הציניות.

יש סיפורים קטנים שאין לעבור עליהם בשתיקה.

מפני שהם יכולים לקרות לכל אחד ואחד. מפני שעצם האפשרות הזאת מטרידה צל כבד על מזהות המישטר. כזה הוא סיפורה של פלורה צרפתי, שי נתפרסם בגיליון האחרון של העולם הזה. מאחר שדובר המשטרה, שנתבקש להגיב עליו עוד לפני הפירסום, לא הכחיש את העובדות, אין לנו ברירה אלא להניח כי הן נכונות. קל וחומר משעבר שבוע מאז הפירסום, והמפקח הכללי של המשטרה לא נודעק, לא הכחיש ולא הקים ועדת-חקירה.

לורה צרפתי הלכה ברחוב בשעות הערב. היא חיפשה את ידידה במקום עבודתו. כשמצאה את המקום נעול, נכנסה לחצר עזרה, כדי להיכנס בדלת האחורית. שוטף, שמצא אותה שם, חשב כי היא יצאנית, עצר אותה.

השוטר סירב להיכנס עימה לאי-תו ברת, כדי שבני המקום יהיו אותה. הוא פיתח אותה בהבטיחות-יכוב ("זה יקח רק חמש דקות!") להילוות אליו לתחנה.

בתחנה סירבו הקצינים לדבר עימה ולאפי שר לה להסביר את אי-ההכנה, ושלחו אותה ל-48 שעות לבית-המעצר באבו-כביר. כשהתעקשה הגברת צרפתי, הוכתה פעמיים על-ידי קצינים — דבר מוסרי כשלעצמו, המעיד על ברוטאליות מבחילר.

בבית-המעצר לא היה איש מבין הקצינים מוכן להחזיק עימה כמה מילים, כדי לשמוע מה בפיה. אילו עשו זאת, ניתן היה לברר את אי-ההכנה על-ידי שיחה טלפונית. בלילה ננעלה הגברת צרפתי בתא עם יציאות מקצועיות, והופקרה לחסדיון. נערות מופרעות אלה, שהיו — נרוב בנות-מקצוען — בעלות נטיות הקרויות פרברסיות, ניכו לאנוס אותה.

כמו סיוט חוזר, נישנה הדבר למחרת היום. השוטרות התייחסו באוישות צינית להפצרותיה המואשות של הצעירה המבוגרת. הן הכריזו אותה — מטעמים של הוטרמקום — הולכים למיטה עם צעירה אחרת, גם היא זרפתי-ית.

בתום 48 השעות שוחררה הנבי רת צרפתי, מבלי שנחקרה חקירה כדשה, מבלי שנישקדה אפילו הן אפשרות להביאה בפני שופט או להאשימה באישום כלשהו.

בידי סופר מחונן, ברוחו של פראנץ קאפקה, יכול היה סיפור קטן זה להי פוך לתיאור מוחזע של מיט מודרני. יש כאן כל היסודות של סיפור קאפקאי. אדם הולך ברחוב — אדם רגיל ברחוב רגיל — ובעבור רגע, בלא שעשה מעשה כלשהו, נקור, כן לכוחות שאין לו שליטה עליהם, הוא ניקלע למאורת-ינחשים.

מבחינה זאת, סיפורה של פלורה צרפתי היא מעין אלגוריה לגורל האדם המודרני, הקטן, חסרי-הישע, המופקר לכוחות אלמתי-ניים, נטולירגש ומשוללי הגיון נראה-לעין. זהו הצד הספרותי, אך לא הצד הספרייתי הוא המעניין אותנו כאן.

אנו עוסקים בפרוזה של סדרתי שלטון במדינת-יחוק. וגם מבחינה פרוזאית זאת, זה סיפור מחריד.

אתו שוטף, שעצר בחצר צעירה ש אינה מוכרת לו, על סמך מה הוא פעל?